THINK TANK

1. txostena

COVID-19aren krisiari aurre egiteko gomendioak Gipuzkoako gizartean

1. Sarrera

Gizarte politikak oso eremu heterogeneoa eta konplexua dira, non hainbat ekintza eta estrategia biltzen diren gizarte arazoen arlo desberdinetarako. Gizarte-politiken garapenean erabiltzaileek duten zeregina, pertsonarengan oinarritutako zainketa-paradigmaren sustapena, elkarlaneko gobernantza, gizarte-esperimentazioa eta zerbitzu sozio-sanitarioetako tokiko ekosistemen sustapena dira gizarte-politiken Gipuzkoako ereduaren ongizatearen eta gizarte-kohesioaren estrategiaren muina.

COVID-19ak eragindako osasun krisiak pertsona askorengan izango du eragina, eta etorkizun zalantzagarria planteatzen du gizarte, ekonomia eta osasun eremuetan. Horregatik, beharrezkoa da gizarte politiken etorkizuna aztertzea, Europako testuinguruan Ongizate Estatuak duen lekuari buruzko eztabaida sakon baten esparruan. COVID-19ak piztutako krisiak eztabaida hori bizkortu besterik ez du egin. Alde batetik, krisiak agerian utzi ditu gizarte politiken alde ahulak, eta berrikuntza publikoak eskatu ditu gizarte politikek eta haien zerbitzuek aurreratzeko, eraginkorrak izateko eta komunikatzeko duten gaitasunean. Bestalde, COVID-19aren krisiak ikuspegi eta ikaskuntza berriak eskaintzen ditu, gizarte zibilaren (herritarrak, gizarte eta osasun erakundeak, herrialdearekin konprometitutako enpresa sektorea) eta Ongizatearen Estatuaren (administrazio publikoa) arteko aliantza berriaren ondorioz. Krisiak, gutxitan bezala, herritarren osasunaren eta segurtasunaren aldeko lehentasuna erakutsi du, gizarte politiketarako ikuspegi berri bat bultzatuz. Azkenik, COVID-19aren krisiaren inpaktuek erronka berriak eta gizarte premia berriak sortuko dituzte, eta zalantzarik gabe, laguntza politikak bultzatu behar dituzte, lurraldearen ezinbesteko susperraldi ekonomikoaren esparruan aztertu beharrekoak.

Txosten hau Etorkizuna Eraikiz Think Tank-en esparruan egin da, eta COVID-19tik eratorritako krisi soziosanitarioari buruzko hausnarketa kolektibo baten emaitzak eskaintzen ditu, baita pandemiaren biragerraldi baten esparruan garatzeko politika aukerak ere.

Txostena lau ataletan antolatuta dago. Lehenengo atalean helburuak eta pandemiaren agerraldia gertatuz gero epe labur eta ertainean garatu beharreko gizarte politikei buruzko ikuspegi komun bat batera sortzeko jarraitutako metodologia definitzen dira. Bigarren atalean, nazioarteko esperientzia aztertuta lortutako emaitzak aurkezten dira. Azterketa horrek erantzun berritzaileak eman ditzake, Gipuzkoako testuinguruan aplikatzeko baliagarriak. Hirugarren atalean, pandemiaren biragerraldi bat gertatzen denerako gizarte politiken estrategiak eta gomendioak deskribatzen dira. Laugarren atalean, COVID-19a tailerraren esparruan lehenetsitako politika multzo bat eskaintzen da, eta Think Tank-eko kideek parte hartu zuten. Amaitzeko, krisiak erakutsi dituen lezioekin amaitzen da, baliagarriak izan daitezkeenak Gipuzkoako Lurralde Historikoan etorkizuneko gizarte politiken eredua aztertzeko.

2. Helburuak eta metodologia

COVID-19aren krisia aztertzeko Think Tank saioak honako helburu orokor eta espezifiko hauek izan zituen.

Helburu nagusia

COVIDen ondoriozko krisi soziosanitarioan azaleratzen ari diren Gipuzkoako arreta sistemaren ahuleziak eta indarrak ulertzea (egoitzetan zein etxeetan). Biragerraldi agertokietan oinarrituta, saioak ezagutza elkarrekin sortzea bilatzen du Think Tank-eko kideen artean, pandemia osteko gizarte politikek dituzten erronkei aurre egiteko.

Berariazko helburuak

HE1. Nazioarteko esperientziak (jardunbide egokiak) aztertzea, Gipuzkoako lurraldean aplikatzeko ekintza eta politika potentzialak konparatzeko.

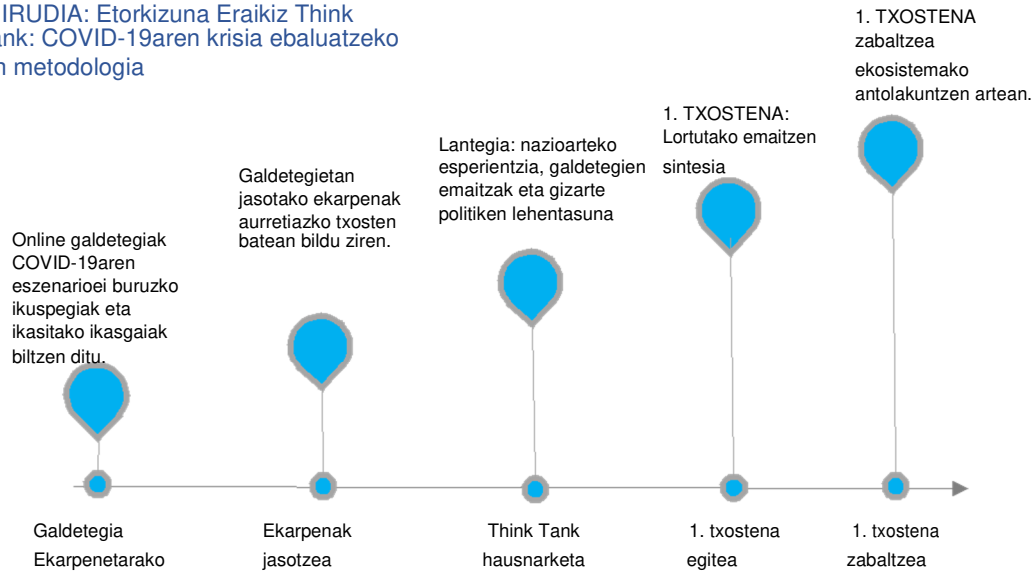
HE2. Pandemiaren agerraldi posibleak aztertzea, agerraldi posibleei aurre egiteko epe labur eta ertaineko politika ekintzak identifikatzeko.

HE3. Politika publikoko ekintzak lantzea eta lehenestea, osasun krisia berriz agertzearen aurrean, Think Tank-en esparruan gizarte politikak elkarrekin sortzeko tailer baten bitartez.

Metodologia

1. irudian deskribatzen da deliberazio prozesu hori gidatzeko proposatutako metodologia. Hala, hasiera batean, online galdetegi txiki bat diseinatu eta bidali zitzaien Think Tank-eko parte hartzaileei. Galdetegi horretan, biragerraldi baten agertoki posibleei buruzko ikuspegia jasotzen da, bai eta krisitik ikasitako irakaspenak ere. Bigarren une batean, Think Tankeko kideek egindako ekarpenak jaso eta prozesatu ziren. Prestaketa hori 1. txostenaren lehen zirriborroan eta parte hartzaileen artean banatutako laburpenean laburtu zen. Hirugarren unean, gogoeta tailer bat egin zen, lortutako emaitzak aurkezteko eta, gaixotasuna berriz agertuz gertatuz gero, gizarte politiken lehentasunak adosteko. Laugarren unean, prozesuaren ondorioak eta politiken gomendioak jasotzen zituen azken txostena egin zen. Azkenik, gizarte politikekin zerikusia duten eragileen artean banatu da txostena. Prozesu horretan sortutako politika gomendioak Gizarte Politikako Departamentuaren jarduketetan txertatuko dira, COVID 19a berriro agertzen bada kontuan har daitezen.

1. IRUDIA: Etorkizuna Eraikiz Think Tank: COVID-19aren krisia ebaluatzeko lan metodologia

3. Nazioarteko esperientzia

Nazioarteko esperientzia ezagutzea garrantzitsua da Gipuzkoako gizarte politikek har/egokitu ditzaketen neurri berriak identifikatzeko. Analisia COVID19aren epidemian Espainiako beste herrialde eta autonomia erkidego batzuetan abian jarri diren neurriak aztertzean datza. Analisiak arlo hauek ditu ardatz:

- Mendekotasunaren zaintzarekin eta arretarekin lotutako neurriak (bereziki adinekoei, desgaituei eta/edo osasun mentaleko arazoei dagokienez);
- Pobreziaren eta gizarte bazterkeriaren aurkako neurriak (enplegua, errenten bermea eta oinarrizko premien estaldura);
- Haurren, familien eta kontziliazioaren arloko neurriak.

Azterketa honek bere mugak ditu:

- Zaila da neurriak aplikatzen diren faseak bereiztea (baliteke horietako batzuk indarrean ez egotea, oro har aldi baterako neurriak baitira);
- Epidemiarekin, konfinamenduarekin eta krisiaren ondorio sozial eta ekonomikoekin lotutako neurriak bereizteko zailtasuna
- Egiturazko neurriak (neurri gehienak oso koiunturalak dira) edo irismen handikoak (gehienak tokikoak dira) aurkitzeko zailtasuna;
- Neurri desberdinak (baita kontraesankorrak ere) hainbat herrialdetan.
- Gizarte babesa zer den zehazteko zailtasunak.

3.1. Mendekotasunaren zaintza eta arreta

Egoitzetarako neurriak

- Isolamendu neurriak; test sistematikoak (sintomatikoak zein asintomatikoak; profesionalak zein egoiliarrak); trazabilitate sistemak; zentroak sektorizatzea; eta birusaren aurkako beste babes neurri batzuk.
- Egoitzetan egiten den esku hartze sanitarioa indartzea eta osasun sistematik edo osasun sistemara egiten diren deribazioetan aldaketak egitea.
- Zentro eta zerbitzuen finantzaketa handitzea (enpresei konpentsazioa gastu gehigarriengatik Irlandan edo Alemanian, egoitzetako osasun arretaren finantzaketa gehigarria Frantzian…).
- Langileei, senideei eta erabiltzaileei laguntza psikologikoa ematea, eta zainketa aringarrien sistemak eta kanpoaldearekin komunikatzeko sistemak indartzea, isolamenduaren efektua saihesteko.
- Profesionalen kontratazioa eta langileen eskuragarritasuna errazteko neurriak (eskatutako gutxieneko kualifikazioak jaistea, langile erretiratuak edo ez aktiboak mobilizatzea, zereginak berresleitzeko aukera gehiago, "langileak mailegatzeko" sistema, ELZko profesionalak egoitzetan birkokatzea…).
- Soldatak igotzea eta lan baldintzak hobetzea (gutxieneko soldata igotzea, aparteko ordainsari gehigarria eta Alemaniako bizitegi sektorean jaiegun gehiago sartzea; Australiako jarduerarako pizgarriak eta primak).
- Hobekuntzak gaixotasun bajen estalduretan, bereziki sistema ahulenak dituzten herrialdeetan, hala nola AEBetan.
- Profesionalen mugikortasuna mugatzeko neurriak (adibidez, zentro batean baino gehiagotan lan egiteko aukera) edo zentroan bertan konfinatzeko neurriak.

Etxebizitzetara bideratutako neurriak

- Salbuespenak egon badira ere, beren etxeetan (eguneko zentroak, okupazio zentroak, atseden zerbitzuak, etab.) bizi diren pertsonei laguntzeko zerbitzu arruntak itxi egin dira nagusiki.
- Beharrak identifikatzeko eta laguntza psikologikoa emateko urrutiko programak (bitarteko telefonikoen, birtualen eta abarren bidez).
- Telelaguntza eta telemedikuntza indartzea (bai etxeetan, bai egoitza zentroetan).
- Mendeko pertsonen elikadura premiak etxean betetzeko programak indartzea.
- Etxez etxeko laguntza zerbitzuko langileentzako babes materiala, laguntza psikologikoa eta prestakuntza emateko neurri espezifikoak, zerbitzuen finantzaketa osagarria barne.
- Esperientzia duten pertsonak erakartzea (profesionalak, familiako zaintzaileak eta beste boluntario batzuk), etxean bizi diren mendeko pertsonen zaintzaile profesional gisa esku hartzeko.
- Hobekuntzak ELZko profesionalen soldatetan eta lan baldintzetan (500 euro atzerriko langileei Austrian, 500 libra Galesen, bizi asegurua Ingalaterran, hobekuntzak gaixotasun bajen estalduran…).

- Aldaketak familia zaintzaileentzako prestazioak eskuratzeko eta/edo ordaintzeko baldintzetan

Familiei laguntzeko neurriak

- Ohikoena izan da premiak identifikatzeko, prestatzeko eta zaintzaileei laguntza emateko zerbitzuak abian jartzea, euskarri birtualekin.
- Halaber, oso ohikoa izan da gidak, eskuliburuak eta bestelako prestakuntza eta laguntza materialak argitaratzea.
- Zenbait herrialdek (Ingalaterra, Alemania, Irlanda …) aldaketak egin dituzte zaintzaileentzako prestazio ekonomikoak hobetzeko. Kasu batzuetan, adineko pertsonen zaintzaileei zuzendutako kontziliazio programak eta prestazioak ere zabaldu dira.
- Familia zaintzaileak lehenestea test prometan eta babes materialaren banaketan (adibidez, Ingalaterran edo Holandan).

3.2. Pobreziarekin, desberdintasunarekin eta gizarteratzearekin lotutako neurriak

- Lan jarduera eteten edo murrizten duten langileentzako soldata subsidioak eta konpentsazioak (ERTEak eta antzekoak Espainian, Frantzian, Alemanian, Erresuma Batuan eta ia ELGAko herrialde guztietan).
- Langabezia prestazioak eta diru sarrerak bermatzeko prestazioak hobetzea edo zabaltzea (RSA areagotzea Frantzian eta UC Erresuma Batuan; baldintzazkotasun irizpideak murriztea Italian; IMV Espainian sortzea; GLLak aplikatzea Euskadin…).
- Baldintzarik gabeko larrialdiko prestazio ekonomiko ia unibertsalak sortzea (AEBn, 1.200 dolar heldu bakoitzeko, 75.000 eta 150.000 euro bitarteko diru sarreretaraino; 857 euroko diru sarrera unibertsala Japonian).
- Oinarrizko premiak artatzeko programak (etxez etxeko janaria banatzea, kupoiak eta txartel diruzorroak, etab.) eta oinarrizko hornidurak eskuratzeko neurriak, farmazia produktuak ordaintzeko laguntza bereziak barne.
- Tokiko merkataritza dinamizatzera bideratutako prestazio ekonomikoak (saltokietako erosketa kupoiak, etab.).
- Berandutzak etxebizitzen etxegabetzeetan, etxebizitza sozialetako alokairuen ordainketan, hornidura mozketetan eta zergen ordainketan.
- Genero indarkeriaren biktima diren emakumeei jarraipena egiteko eta telefono bidezko laguntza emateko programa espezifikoak
- Etorkinei eta errefuxiatuei harrera egiteko berariazko neurriak
- Etxerik gabeko pertsonak birkokatzeko larrialdi neurriak

3.3. Haurrekin, familiekin eta kontziliazioarekin lotutako neurriak

- Lana eta familia bateragarri egiteko laguntzak, batez ere ikastetxeak ixten diren aldian (ordaindutako baimena, hiru astekoa, beren kargura 14 urtetik beherako seme alabak dituzten langileak Austrian; eguneko 37,5 euroko prestazioa Korean; 15 egunera arteko baimena, aurreko soldataren % 50era arteko ordainsariak Italian…)

- Konfinamenduan zehar ikastetxeak ixten direnean elikatzeko laguntza bereziak (dirulaguntzak, etxez etxeko otordu txartelak, etab.).
- Babesgabetasun egoeran dauden haurrekin edo beste premia berezi batzuekin lotutako beste neurri batzuk, eta eten digitala eta desberdintasun sozioedukatiboak prebenitzeko hezkuntza laguntza.

Sintesia

- Eragin handiena izan duten neurriek krisiak zuzenean eragindako pertsonen erosteko ahalmenari eusteko prestazio ekonomikoekin dute zerikusia.
- Zainketen eremuan, arreta berezia jarri da egoitza zentroak COVIDaren inpaktutik babesteko eta beren etxeetan bizi diren adinekoen etxez etxeko arreta indartzeko.
- Logikoa denez, garapen handiena izan duten baliabideak premiak identifikatzearekin eta urrutiko laguntzarekin, telemedikuntzarekin eta telelaguntzarekin lotutakoak dira.
- Era berean, hurbileko sare komunitarioak eta boluntariotza sareak indartu dira hainbat eremutan (adinekoak, oinarrizko premiak, etab.).
- Aldaketa gehienek COVID19k planteatutako premiei, krisi ekonomikoari eta konfinamenduari larrialdiko erantzuna eman nahi izan diete, eta oraingoz irismen handiko aldaketa iraunkorrak ekarriko dituzten neurri gutxi aplikatu dira.

4. Estrategiak eta gomendioak

Epe laburrerako estrategiak (6 hilabete)

1. estrategia: Babesteko kontzientziatzea

Ekintza: Sentsibilizazio kanpainak abiaraztea

COVID-19aren krisiari buruzko kontzientzia eta belaunaldien arteko elkartasuna lortzera bideratutako komunikazio kanpaina bat bultzatzea, pandemiari eta haren eraginei buruzko kontzientzia hartzea errazteko.

Gailua: Kanpaina digitalak

3 komunikazio kanpaina diseinatzea eta abiaraztea pandemiari eta babes moduei buruzko informazioa emateko. Kanpaina horiek euskarri digitalarekin egin daitezke (webguneak, sare sozialak, bideoak). Krisiaren eta haren ondorioen berri ematen duten "lekukotasun" bideoek "storytelling" bat eskaintzen dute, sentsibilizazio bidezko kontzientziazioa errazteko. Baina, batez ere, informazioaren kalitatea bermatzen duena, informazio faltsua, anbiguoa edo zalantzazkoa ez iragazteko.

Emaitza: kontzientziazioa eta informazioaren kalitatea areagotzea

Ondo egiten ari dena jakinaraztea eta jokabide positiboak dituzten pertsonei eta komunitateei prestigioa ematea. Horrez gain, pandemiari buruzko informazioaren kalitatea hobetzea (jatorria, efektuak eta beren burua zaintzeko eta beste pertsona batzuk zaintzeko moduak). Helburua mezuak eta komunikazio estrategiak bateratzea da. Kanpaina bat bultzatzea, egoitzetako langileek egindako lanaren balioa (bideoak, adibidez) eta Gizarte Politikako Departamentuko komunikazio estrategia indartzeko.

2. estrategia: Talde autogestionatuak eta lurralde mahaiak sortzea

Ekintza: Ekipo autokudeatuak eta lurralde mahaiak sortzea sustatzea

Profesionalen eta gizarte zibil antolatuaren artean profil mistoa duten diziplina anitzeko talde autokudeatu eta autonahikoen sorrera eta hedapena bultzatzea. Talde horiek administrazio publikoarekin lankidetzan jardungo lukete lurralde mahaiak garatzen, toki mailan kalteberatasun handiena duten pertsonak identifikatzeko eta haiei laguntzeko. Lurralde mahaiek erraztuko lukete toki mailan erabakiak hartzea eta informazio iturrietan harmonizazioa.

Gailua: Ekipo autokudeatuen eta lurralde mahaien diseinua

- Talde autogestionatuak diseinatzea (mistoak profesionalen eta gizarte zibil antolatuaren artean), lurralde mahaien bidez koordinatuta
- Pandemia berriz agertzen bada, autokudeatutako taldeak eta lurralde mahaiak hedatzea, pandemiaren beralgeldariaren aurka borrokatzeko lurralde politiken tokiko euskarri modu gisa.

Emaitza: Lurralde erresilientziako gaitasuna hobetzea

Sistema instituzional eta sozialaren erresilientzia gaitasuna hobetzea, lankidetza publiko sozialarekin pandemiaren balizko berragertzeari aurre egiteko, autokudeatutako taldeei eta koordinaziorako lurralde mahaiei esker. Koordinazio azpiegitura horien antolaketa oso epe laburrean diseinatu eta planifikatu behar da, eta administrazio publikoak berak sustatu behar ditu, toki mailan erantzuteko gaitasuna indartzeko modu gisa.

3. estrategia: Kontingentzia planen diseinua bultzatzea

Ekintza: Kontingentzia planen diseinua bultzatzea

Pandemia berriro agertuz gero, garrantzitsua da entitate soziosanitarioek eta hirugarren sektoreko erakundeek kontingentzia plan aurrez diseinatuak eta moldagarriak izatea. Sektore publikoak laguntza teknikoa eskaini beharko luke kontingentzia planak eta abian jartzeko behar diren baliabideak ezartzeko(norbera babesteko ekipamenduen stocka, langileen txandaketari buruzko gomendio zehatzak, COVID gelak sortzea, etab.).

Gailua: Kontingentzia planak (laguntza teknikoa)

Laguntza teknikoko sistema bat diseinatzea eta ezartzea sektore publikotik erakunde soziosanitarioetara, kontingentzia planak kudeatu eta ezartzeko, pandemiaren krisi edo agerraldi berriei aurre egiteko.

Emaitza: Entitate soziosanitarioen kudeaketa gaitasuna hobetzea

Kontingentzia planek osasun erakundeen eta hirugarren sektoreko erakundeen kudeaketa gaitasuna erraztuko lukete, pandemia agerraldiak kudeatzeko kontingentzia planak ezartzeko. Laguntza tekniko horri esker, arrisku sanitarioa eta psikosoziala kudeatzeko protokoloak harmonizatu ahal izango lirateke, bai eta berragertze posibleei buruzko informazio sistemak indartu ere.

4. estrategia: Zerbitzuei buruzko informaziorako leihatila bakarra

Ekintza: Gune bakar batean biltzea zerbitzuei eta laguntzei buruzko informazioa

Beharrezkoa da pandemiari eta haren ondorioei aurre egiteko zerbitzuei, baliabideei eta laguntzei buruzko informazioa zentralizatuta egotea. Espazio bakar hori (leihatila bakarra) erabilgarria da plangintzarako eta laguntzen eta zerbitzu zorroa egiteko, bai erakundeentzat, bai herritarrentzat.

Gailua: Informazio leihatila bakarra diseinatu eta inplementatzea

Leihatila bakarra diseinatzea eta abian jartzea, erakundeek eta herritarrek pandemiaren agerraldi berriei aurre egin ahal izateko eta COVIDen epe laburreko ondorioei aurre egiteko19. Zerbitzu horien artean: a) Neurriei eta laguntzei buruzko informazioa zentralizatzeko plataforma bat sortzea; b) Lineako lan orientazioa bermatzea; c) Profil bereizien araberako sorospenen eta onuren kudeaketa bermatzea; d) Kontsulta telematikoak egiteko aukera ematea, finantza laguntza jasotzeko, beste informazio zerbitzu batzuen artean.

Emaitza: Informazio garrantzitsua eskuratzeko aukera hobetzea

COVID-19a krisiaren aurrean informazioaren kalitatea hobetzeko estrategiaren barruan daude: informaziorako sarbidea hobetzea eta laguntzen eta subsidioen kudeaketa. Informazio hori guztia leihatila bakar batean integratzeak laguntzak eta subsidioak eskuratzeko eta kudeatzeko modua hobetuko luke, erakundearen eta erabiltzaileen profilen arabera.

5. estrategia: Doluaren kudeaketa erraztea (pertsonala eta familiarra)

Ekintza: Dolua kudeatzeko laguntza psikosozialeko gailu bat ezartzea

Hildakoen dolua kudeatzea eta bizitzaren amaieran eustea dira COVID-19aren krisiaren ondorio emozional konplexuenetako batzuk. Adinekoen eta talde kalteberen (etxerik gabeko pertsonak, etab.) egoitzen kasuan, egoera hori beste talde sozial mota batzuetan baino dramatikoagoa da. Arazo horri erantzuteko, laguntza psikosozialeko gailu/eskuliburu operatibo bat diseinatu eta ezarri behar da kasu horietan.

Gailua: Dolua eta bizitzaren amaiera kudeatzeko eskuliburua

Profesionalek egindako protokolo edo eskuliburu bat diseinatzea eta ezartzea, erabiltzaileen ikuspegia txertatuta, xedea delarik langile soziosanitarioak eta erakundeak prestatzea, hartara bizitzaren amaierarako laguntza psikosoziala eta doluaren kudeaketa behar duten pertsonei/familiei laguntza eskaintzeko pandemia baldintzetan.

Emaitza: Pertsonei bizitzaren amaieran eta doluan dauden familiei laguntzea

Profesionalek egindako eskuliburu operatibo bat, pandemian erabiltzaileek izandako esperientzian oinarritua; erakundeen eta profesionalen eskura jarriko litzateke bizitzaren amaieran dauden pertsonei eta konfinamendu prozesuetan edo antzekoetan doluan dauden familiei laguntzeko.

6. estrategia: Etxez etxeko zerbitzua zabaltzea eta indartzea

Ekintza: Etxez etxeko zerbitzua zabaltzea eta indartzea

Konfinamendu politikak politika publikoaren erabaki konplexuenetako bat izan dira. Konfinamenduak adinekoei eragin die bereziki, batez ere bakarrik bizi direnei, bai eta mendetasun maila desberdinak dituzten beste kolektibo batzuei ere. Etxez etxeko zerbitzuak (ELZ) funtsezkoak dira pandemia baldintzetan (komunitate programen eta laguntza auzo sareen euskarriarekin eta hedapenarekin batera).

Gailua: Etxez etxeko zerbitzua indartzea

Tresna horren bidez, lantalde publiko/pribatu bat sortzen da, etxez etxeko zerbitzuak ebaluatu eta birdiseinatzeko gai dena, eskaintza eta arretaren intentsitatea handitzeko (eguneko zerbitzu ordu gehiago jasotzea). Ekintza honen helburua da pertsonak

etxean ahalik eta denbora gehien eta ondo zainduta egotea. Pandemiaren berragertze egoera potentzial batean, funtsezkoa da etxez etxeko zerbitzu berriak zabaltzea eta garatzea, COVID-19 birusak ahuldutako herritarrei arreta egokia emateko.

Emaitza: Etxez etxeko zerbitzua hobetzea

Etxez etxeko zerbitzuak hobetzea funtsezkoa da adineko pertsonen eta mendetasun maila desberdinak dituzten pertsonen behar berriei erantzuteko, pandemiaren berragertze kasuan. Gainera, luzapen horrek eremu esperimental bat eskain dezake zerbitzu berriak eta hobeak testatzeko, epe luzean etxeko arreta indartzeko helburuarekin.

7. estrategia: Erkidegoko programak diseinatzea eta hedatzea

Ekintza: Esku hartze komunitarioko programak eta auzo sareak ezartzea

Esku hartze komunitarioko programek eta auzo sareek (Bartzelonako RADAR programak, esaterako) laguntza eskaintzaren eta herritarrek egiten duten eskaeraren arteko lotura errazten dute, bereziki pertsona hauskor eta kalteberen kasuan, zeinek beren izaeragatik teknologia berrietarako sarbide erregularrik ez baitute. Programa eta sare horiek teknologiak (irisgarritasun ezagatik, erabiltzeko gaitasunengatik eta beste arrazoi batzuengatik) estali ezin duen arreta eta zaintza eremua estaltzen dute.

Gailua: Esku hartze komunitarioko programa eta auzo sareak

Esku hartzeko programak informazioa, prestakuntza eta lotura eskatzen ditu profesionalen, zaintza ingurunearekin lotutako pertsonen eta auzo sareen artean (farmaziak eta tokiko erakundeak barne, programaren zati gisa), ingurune teknologikoak estaltzen ez dituen eskaerei erantzuteko.

Emaitza: Teknologietan oinarritutako arretaren espazioa estaltzea

Osasun larrialdietan, teknologiak oso eraginkorrak eta berriak izan dira pandemian zehar dauden zaintza behar askori erantzuteko, baliabide teknologikoak erabilgarri daudenean. Baina erabilgaitasunik ez badago (sarbiderik eza, teknologiak erabiltzeko gaitasun gutxi, etab.), eta bereziki pertsona hauskor eta kalteberen kasuan, beharrezkoa da sare teknologikoetako auzo sareak eta esku hartze zuzeneko programa osagarri eta koordinatuak (eta, kasu batzuetan, ordezkoak) diseinatzea eta aktibatzea.

8. estrategia: Hauskortasunaren eta kalteberatasunaren mapa.

Ekintza: Hauskortasunaren eta kalteberatasunaren mapa dinamikoa egitea

Biztanleriaren hauskortasunaren eta kalteberatasunaren mapa bat diseinatzea eta hedatzea, biztanleria arrisku mailaren arabera estratifikatu ahal izateko, eta esku hartzeko protokolo bereiziak diseinatzea, estratifikazio eredu integral batean oinarrituta. Erabiltzaileen estratifikazioa orobat da esku hartzea, politikak eta erantzukizunak estratifikatzeko prozesu bat.

Gailua: Hauskortasunari eta kalteberatasunari buruzko mapaketa metodologia

Biztanleriaren hauskortasunaren eta kalteberatasunaren mapa dinamikoa hauskortasuna eta kalteberatasuna ebaluatzeko protokolo bakar batean oinarrituko litzateke, zentralizatua, borondatezkoa eta datu pertsonalak babesteko araudiari eta gailuei lotua. Erabiltzaileentzako arreta duina eta orientatua bermatzen duen mapa bat ebaluazio ereduan (Kaiser piramidea biztanleria estratifikatzeko aplikatzea tresna bat izan daiteke). Mapak eskualdeko kartografiak (eta eguneratze dinamikoko sistema bat) edukitzeko aukera emango luke, pandemiaren edo antzekoen kasuan esku hartzeko eremuak eta mailak identifikatzeko. Aztertu ospitaleak, eguneko zentroak, egoitzak eta esku hartze komunitarioko programak eta esku hartzeko beste gune batzuk informazio eta eguneratze iturri gisa integratzeko aukera, erabiltzaileen edo zaintza ingurunearen baimenarekin.

Emaitza: Esku hartzeko gaitasuna hobetzea, arrisku mailaren arabera

Hauskortasunaren eta kalteberatasunaren mapa dinamiko batek baldintza normaletako esku hartzearen eraginkortasuna eta efizientzia hobetzea ahalbidetuko luke. Diagnostiko zatikatua eta koordinatu gabeko esku hartze anizkoitzak saihestuko lirateke. Baina baita salbuespenezko baldintzetan ere (pandemia baten kasuan, adibidez), esku hartze efiziente, koordinatu eta eraginkorra ahalbidetuz, bazterkeria egoeran dauden eta arrisku mailaren arabera arreta premia desberdinak dituzten pertsonen arreta duina bermatuko duen ikuspegian oinarrituta. Erabiltzaileen profilak estratifikatzea tresna bat da esku hartzeak eta erantzukizunak estratifikatzea errazten duena.

9. estrategia: Koordinazio soziosanitario eraginkorra

Ekintza: Koordinaziorako mahai operatibo politiko teknikoa

Maila anitzeko koordinazio soziosanitario eraginkorrerako gunea diseinatzea eta hedatzea, erabakitzeko gaitasuna izanik.

Gailua: Koordinazioko mahai operatiboa

Mahaiaren helburua ez da super-egiturako akordio politiko teknikoak sortzea, baizik eta arretaren maila operatiboan lan egitea, non osasun politikak (eskumen autonomikoa) eta gizarte babeseko politikak (foru eskumena) erabiltzaileekin eta hirugarren sektoreko zentroen eta eragileen kudeaketarekin baitaude. Mahaia goitik beherako eredu batekin egituratzea, eragile anitzekoa (osasuna, gizarte politiken saila, udal maila eta hirugarren sektorea), eta erabakiak hartzeko ahalik eta gaitasun handiena izatea.

Emaitza: Erabakitzeko eta elkar ezagutzeko gaitasun soziosanitarioa hobetzea.

Mahaiaren bidez, erraztuko da erabaki integralak (integratuak) hartzeko gaitasuna hobetu ahal izango da, eta, horretarako, hizkuntza komuna, elkar ezagutzea eta osasun sistemaren eta gizarte babeseko sistemaren artean esku hartzeko espazio partekatuak garatzea.

10. estrategia: Prestakuntza langile sozio-sanitarioentzat

Ekintza: Langile sozio-sanitarioentzako prestakuntza plana

Langile sozio-sanitarioentzako prestakuntza programa arin bat diseinatzea eta hedatzea, gaixotasun infekziosoen agerraldien edo kudeaketarekin lotutako arrisku sozio-sanitarioak kudeatzeko (arlo sanitarioa arlo psiko sozialarekin bateratuz). Pandemian zehar, langile sozio sanitarioek ikaskuntza eskemak garatu zituzten saiakuntzaren eta errorearen bidez, antzeko beste esperientzia batzuetatik eratorritako ezagutzaren aplikazioaren bidez, eta beste zentro edo erakunde batzuetan sortutako jardunbide egokien bidez.

Gailua: Eskuratutako ezagutza formalizatzea eta prestatzea

Krisi soziosanitarioak kudeatzeko prestakuntza programa bat diseinatzea eta ezartzea, pertsonal sozio-sanitarioari eta zuzendaritzako langileei zuzenduta. Programak pandemian zehar sortutako ikaskuntzak atzeman behar ditu, jardunbide egokiak kodetuz eta prestakuntza tresna arinak diseinatuz (online). Prestakuntzak barnean har ditzake larrialdi egoeretan "erreserbako" euskarri gisa funtziona dezaketen gizarte erakundeak (gaitutako langileak), beharrezkoa denean eta muturreko baldintzetan sistemara joateko.

Emaitza: Sistemaren krisi sozio-sanitarioa kudeatzeko prestakuntza gaitasuna hobetzea

Krisialdi sozio-sanitarioak kudeatzeko prestakuntza programa bat diseinatzeak eta ezartzeak, langile sozio-sanitarioei eta hirugarren sektoreko entitateei lotutako profesionalei zuzenduta, sistemak aurrea hartzeko eta esku hartzeko dituen gaitasunak hobetu ditzake, pandemia berriro agertuz gero edo antzeko egoeretan.

Epe luzerako estrategiak (24-36 hilabete)

1. estrategia: Arretarako teknologiak eta ereduak

Ekintza: Arreta eredu berriak (erabiltzaileen prestakuntza)

Krisiaren ondorioz, eten digitala murriztu egin da eta teknologia berriak adinekoen artean erabiltzea legitimatu da. Prestakuntza digitaleko estrategia egokituak bultzatzea, adinekoentzako urruneko arreta eta laguntza eredu berriak hedatzeko. Teknologiek, informazioaren zirkulazioa errazteaz gain, emozioen zirkulazioa ere errazten dute.

Gailua: Prestakuntza digitaleko programa arinak bultzatzea

- Adinekoei egokitutako prestakuntza digitaleko estrategiak garatzea, teknologia berriak eskuratu eta erabil ditzaten errazteko.
- Prestakuntza digitaleko estrategiak garatzea, kalteberatasun baldintzak direla-eta urruneko arretarako eta laguntzarako teknologia berriak eskuratzeko eta erabiltzeko zailtasunak izan ditzaketen kolektiboetara egokituta.

Emaitza: Adinekoen gaitasun teknologikoak areagotzea

Adinekoentzako eta gizarte bazterketako egoeran dauden pertsonentzako prestakuntza digitaleko programa arinak bultzatzea, pandemiaren agerraldi baten aurrean urruneko arreta eta laguntza ereduak hedatzen laguntzeko.

2. estrategia: Hirugarren sektorearen digitalizazioa bultzatzea

Ekintza: Hirugarren sektorearen digitalizazioa bultzatzea

Osasun larrialdiak eta larrialdi sozialak, pandemia baldintzetan, teknologia berriak erabiltzeko ahalmen berriak erakutsi zituen, eta, aldi berean, hirugarren sektorearen "atzerapen" teknologikoa ikusarazi du, ekipamenduei, prestakuntzari eta sareetarako sarbideari dagokienez. Hirugarren sektorearen eraldaketa digitalaren sustapena, bertako erakundeak eta erabiltzaileak barne, lehentasunezko gai gisa agertzen da.

Gailua: Hirugarren sektorea digitalizatzeko programa

Hirugarren sektorearen eraldaketa digitalerako programak erakundeen eta beren zerbitzuen erabiltzaileen behar teknologikoen balantzea egitea dakar, prestakuntza, ekipamendua, finantzaketa eta digitaliza daitezkeen zerbitzu motak ardatz hartuta. Bestalde, trantsizio digital hori bultzatzeko laguntza sistema baterako sarbidea erraztu beharko luke programak.

Emaitza: Hirugarren sektorearen digitalizazioa hobetzea

Hirugarren sektorea digitalizatzeko bultzada, hirugarren sektoreak osasun eta gizarte larrialdiko baldintzetan esku hartze hobea izango duela bermatzeko ez ezik, lagungarria da esku hartzeko baldintza "normaletan" erakunde horiei bultzada berri bat emateko ere.

3. estrategia: Datu pertsonalen kudeaketa

Ekintza: Datu pertsonalak kudeatzeko eredua eguneratzea

Datu pertsonalen babesa urratu beharko ez litzatekeen eskubidea da. Pandemia garaian komunikazioaren teknologia berriak aplikatzeak eskubide hori urra dezake. Funtsezkoa da legedia ez ezik datu pertsonalak kudeatzeko ereduak ere eguneratzea, zenbait teknologia erabiltzen direnean, hala nola osasunaren autodiagnostikoa, mugikortasun geografikoa mugikorren datuak erabiliz, sistema digitaletako datu sozio-sanitarioak, teknologietan oinarritutako esku hartze programak, etab.).

Gailua: Datu pertsonalak kudeatzeko sistemak

Datu pertsonalak kudeatzeko eredu bat bultzatzea, krisi egoerara eta pandemia baldintzetara egokitua eta indarrean dagoen araudira egokitua. Erakunde publikoek bermatu behar dute datu pertsonalen pribatutasuna.

Emaitza: Datu pertsonalak babesteko sistema hobetzea

Pandemia baldintzetan (edo antzekoetan), erakunde publikoek datu pertsonalen pribatutasuna bermatu behar dute kudeatzeko horrelako datuak behar dituzten teknologia berriak hedatzen direnean. Kontua da araudia egokitzea (arau akatsak daudenean) eta "teknologiak" kontrolatzen dituzten "teknologien" erabilera bultzatzea, datuen babesaren arloan aurreikusitako eskubideak bermatzeko.

4. estrategia: Espazio arkitektonikoen birdiseinu adimenduna

Ekintza: Espazio arkitektonikoak adimenez birdiseinatzeko euskarria

Egoitza zentroetarako, eguneko zentroetarako eta antzekoetarako euskarri tekniko bat diseinatzea eta hedatzea, arkitektura, domotika eta ergonomia konbinatuko dituena, pandemiaren agertoki berritik eratorritako espazio fisikoak eta arkitektonikoak diseinatzeko.

Gailua: Espazio fisikoak adimenez birdiseinatzeko euskarri teknikoa

Larrialdi soziosanitarioa garatu den baldintzengatik, zaila izan da espazio fisikoaren gaia kudeatzea. Ekipamenduak eta berrogeialdian dauden pertsonak isolatzeko espazio fisikoen birdiseinuak (adibidez, egoitzetako COVID espazioa, berrogeialdian etxerik ez duten pertsonak hartzeko eraikinen berregokitzea), baina baita eraikinak, zentroak eta beste espazio fisiko erabilgarri, berrerabilgarri eta berregokigarri batzuk berrerabiltzeak ere, lurralde mapaketa, birdiseinu eta laguntza teknikoa behar dute (arkitektoek edo diseinu ergonomikoari lotutakoek).

Emaitza: Espazio fisikoa adimenez birdiseinatzeko laguntza teknikoa erraztea.

Eraikinei buruzko lurralde mapa bat eta ahultasun egoera desberdinetan dauden pertsonak hartzeko egokitu eta berrerabil daitezkeen beste espazio fisiko batzuk. Horrez gain, laguntza teknikoa ematea espazio fisikoen berdiseinu adimendunerako (egoitzetan, adibidez), aukera ematen dutenak modu eraginkorrean erabiltzeko erabiltzaileei zaintzarako osasun baldintzak eta intimitatea, duintasuna eta premia psiko-sozialak errespetatuko dituen zerbitzua emateko eskuragarri dagoen espazioa isolamendu baldintzetan.

5. estrategia: Zentro pilotu bat diseinatzea, erabiltzaileen parte hartzearekin.

Ekintza: Erabiltzaileek erabakiak hartzean parte hartzeko esperientzia pilotu bat diseinatzea

Esperientzia pilotu bat diseinatzea eta hedatzea, non erabiltzaileek erabaki sozio-sanitarioak hartzen parte hartzen duten, erabaki prozesuan haien ahotsa bermatzeko. Esperientzia arrakastatsu gutxi daude erabiltzaileek erabakietan parte hartzeari dagokionez (erabaki politikoak eta antolamendukoak). Arlo horretan esperientziarik ez izateak garrantzia izan du erabiltzaileak pandemian erabakiak hartzeko prozesuetan sartzeko garaian.

Gailua: Erabakiak hartzeko esperimentazio zentro pilotua

Erabiltzaileek antolakuntzako erabakiak hartzen parte hartzen duten zentroetan eta/edo egoitzetan esperientzia pilotuak diseinatzea. Esperientzia horiek esperimentazio protokolo

baten bidez ezar daitezke. Protokolo horretan, erabiltzaileek (edo haien elkarteek) antolamendu erabakiak hartzean parte hartzeko duten intentsitatea, motak eta moduak ezarriko dira.

Emaitza: Erabiltzaileek erabakiak hartzen parte har dezaten erraztea

Zentro pilotu horiek aukera emango lukete erabiltzaileek erabakiak hartzean duten parte hartzeari buruzko esperientzia behagarriak eta transferigarriak ezartzeko. Aldi berean, esperientzia horiek "parte hartzeko gaitasunak" (erabiltzaileen aldetik) garatzea erraztuko lukete, erabakiak hartzeko, baina baita "integratzeko gaitasunak" ere (erakundeen aldetik). Krisiak erakutsi du beharrezkoa dela erabiltzaileek kudeaketa ereduetan duten zeregina indartzea, dimentsio horrek pertsonarengan oinarritutako arreta ereduetaranzko trantsizioa ere erraztuko bailuke.

6. estrategia: Krisiaren eragin ekonomikoa eta antolamendukoa ebaluatzea

Ekintza: Krisiaren eragin ekonomikoa eta antolamendukoa ebaluatzea

Krisiak gizarte erakundeetan eta erakunde sozio-sanitarioetan duen eragin ekonomikoa eta antolamendukoa ebaluatzea. Ebaluazio horri esker, laguntzen eta sektorea bultzatzeko programa bat diseinatu ahal izango da.

Gailua: Ekonomia eta erakunde eragina ebaluatzeko metodologia

Krisiak izugarri mobilizatu ditu hirugarren sektorea eta erakunde sozio-sanitarioak. Garrantzitsua da egindako ahalegin hori aitortzea, baita krisiak izan duen eta krisiaren ondoren izango duen eragin ekonomikoa eta antolakuntzakoa ere (erakunde askok ezin dute lehen bezala funtzionatzen jarraitu). Baina eragina heterogeneoa izan da (pandemiak beste sektore batzuei baino gehiago eragin die) eta inpaktuaren aniztasun hori ebaluatu egin behar da sektorea bultzatzeko estrategiak diseinatzeko, erakundeek egindako ahaleginari egokituta. Berrabiarazteko programa hori aukera bat da antolaketa eta gizarte berrikuntza sustatzeko, arreta eta esku hartze eredua aldatzera bideratuta.

Emaitza: Hirugarren sektorea berrabiarazten eta berritzen laguntzea

Krisiaren eragina ebaluatzeak (maila ekonomikoan eta antolamendukoan) oinarria izan behar du gizarte eta osasun arretarekin eta gizarteratzearekin lotutako erakundeak bultzatzeko eta laguntzeko programa bat diseinatzeko. Bultzada berri horrek sektorearen berrikuntzarako aukera ere izan behar du, berrikuntzen garapena erraztuz (sozialak eta antolakuntzakoak) eta hobeto konektatutako sareak sortuz, orain arreta eta esku hartze eredu berri batera bideratuak daudenak.

7. estrategia: Zerga sistema ebaluatzea eta diru sarrerak bermatzeko neurriak bultzatzea

Ekintza: Fiskalitatea ebaluatzea eta diru sarrerak bermatzeko ezohiko neurriak abian jartzea langabezian dauden pertsonentzat (enplegu erregulazioko espedienteek estaltzen ez dituztenak)

Pandemiaren ziklo oldarkorrenean hartutako konfinamendu neurriek, erakunde eta entitate sozio-sanitarioentzat ez ezik, biztanleria ahulenarentzat ere izan dituzte ondorio ekonomikoak (bakarrik dauden adinekoak, desgaitasun maila desberdinak dituzten pertsonak, gizarte bazterkeria errealeko edo potentzialeko maila desberdinak dituztenak, enplegu prekarioa duten

pertsonak, besteak beste). Egoera berri horrek fiskalitatea berrikustea eskatzen du, baita herritarren ongizate sozialaren maila bermatzeko ezohiko neurriak hartzea ere.

Gailua: Fiskalitateari eta ezohiko neurriei buruzko lantaldea

Diziplina anitzeko eta maila anitzeko lantalde bat sortzea krisi plan bat (fiskalitatea eta ezohiko neurriak) egiten laguntzeko, analisi objektiboan eta joeren azterketan oinarrituta, gizarte babeseko sistemak dituen erronka handiak eta alternatibak zein izango liratekeen gomendatzeko, Gipuzkoako ongizate ereduan atzerakada itzulezinik ez eragiteko.

Emaitza: Ordezko gizarte politikak gomendatzea

Krisiak balizko ekitate falten arrastoa uzten du, eta egungo ongizate ereduan dauden desoreketan sakontzen du. Fiskalitatea berrikustea eta ezohiko neurri batzuk garatzea, pertsona kalteberenak babestearekin lotuta, pandemiaren ondoren sortzen ari diren behar berriei erantzuteko aukera emango luke, eta hirugarren sektoreak esku hartze sozialerako dituen gaitasunetan duen ahalemena lehengoratzea erraztuko luke. Hirugarren sektoreak eta erakunde sozio-sanitarioek esku hartze sozialerako duten gaitasuna hobetzeak hobetu egiten du gizarte babeseko sistema osoak esku hartzeko duen gaitasuna.

8. estrategia: Egoitza eredu berria

Ekintza: Egoitza eredu berriak diseinatzea

Adinekoen egoitzak izan dira COVID-19aren krisiak eragin handiena izan duen guneetako batzuk. Egoitzen eredua berriz pentsatzea ezinbesteko zeregina da adinekoen arreta hobetzeko. Krisiak mugak erakutsi ditu egoitzen kudeaketa ereduetan. Baina muga horiek ez dira unibertsalak, egoitza bakoitzak indar eta ahulezia desberdinak ditu eta. Egoitza eredu berritzaileak izan arren (Usurbilgo egoitza, adibidez), kontuan hartu behar da egungo egoitzetan sortzen ari den antolaketa berrikuntzako estrategia bat garatu beharra.

Gailua: Egoitzei buruzko gogoeta taldea

Egoitzei buruzko hausnarketa talde bat sortzea (adituak, egoitzetako arduradunak eta erabiltzaileak). Taldearen helburua ez da egoitza eredu bakar bat diseinatzea, egoitza eredu desberdinak diseinatzea baizik, egungo egoitzetatik abiatuta. Horrela, egungo egoitzak ebaluatzean eta kudeaketa eredu alternatiboak eskaintzean, egoitzek aukera dezakete beren baldintzetara hobekien egokitzen den eredua bultzatzea. Egoitza taldeak, gainera, laguntza teknikoko programa baten ardatzetan lan egingo luke, egungo egoitzetan erakunde berrikuntza sustatzeko. ACP ereduak hausnarketa eredu gisa funtziona dezake laguntza tekniko hori diseinatzeko.

Emaitza: Egoitza eredu alternatiboak eskaintzea

Egoitzen hausnarketa taldearen emaitza nagusiak eredu alternatiboak eskainiko lizkieke egungo egoitzei, erakundeak berritzeko duten gaitasuna hobetzeko. Laguntza teknikoko programa batek egoitzetako antolaketa berrikuntzako prozesuetan lagun dezake. Eredu tipologia bat eraginkorragoa izan daiteke eredu bakar baterako.

9. estrategia: Talde kalteberen erresilientzia gaitasuna sustatzea

Ekintza: Erresilientzia estrategia bat diseinatzea eta hedatzea

Desberdintasun handiak daude baliabideak eskuratzeari dagokionez. Hizkuntza, generoa, adina, teknologia berrietarako sarbidea, bizilekua eta abar pandemia egoera batean erresistentzia eta erresilientzia gaitasunarekin lotutako funtsezko faktore gisa identifikatu dira.

Garrantzitsua da begirada hori zeharka txertatzea erabaki politikoak hartzerakoan, erresilientzia gaitasun berriak garatzeko.

Gailua: Egoitzei buruzko gogoeta taldea

Egoitzei buruzko hausnarketa talde bat sortzea (adituak, egoitzetako arduradunak eta erabiltzaileak). Lantaldearen helburua egungo egoitzak ebaluatzea eta kudeaketa eredu alternatiboak ematea da. Horrez gain, taldeak laguntza teknikoko programa baten ardatzak diseinatuko ditu, egungo egoitzetan erakunde berrikuntza sustatzeko. ACP ikuspegia eredu izan daiteke egoitzei buruzko hausnarketa hau egiteko.

Emaitza: Egoitza eredu alternatiboak eskaintzea

Egoitzen hausnarketa taldearen emaitza nagusiak eredu alternatiboak eskainiko lizkieke egungo egoitzei, erakundeak berritzeko duten gaitasuna hobetzeko. Eredu tipologia bat eredu bakar bat baino eraginkorragoa izan daiteke. Horrez gain, laguntza teknikoko programa bat eraginkorra izan daiteke egoitzetako antolaketa berrikuntzako prozesuetan laguntzeko.

10. estrategia: Gizarte Zerbitzuen Sistemaren Ebaluazioko eta Kalitateko Agentzia baten sorrera bultzatzea

Ekintza: Gizarte Zerbitzuen Sistemaren Ebaluazioko eta Kalitateko Agentzia bat diseinatzea eta sortzea

Gizarte zerbitzuen sistemaren etengabeko ebaluazioa krisian zehar gai garrantzitsua izan da, eta hala da orain ere. Sareko nodoen eta zerbitzuen kudeaketaren gaitasuna eta kalitatea balioesteak, arazoak aurreikusteaz eta ahuleziak zuzentzeaz gain, gardentasun eta partaidetza sozial handiagoa emango luke Gipuzkoako sistemaren arretaren eta zaintzen kudeaketan. Agentziak, era berean, arreta sarean ebaluazioaren kultura bultzatuko luke, ebaluazio baremoei buruzko bateratze eta adostasun kolektiboa erraztuz, zeinak egun ikuskapenari lotutakoak gainditzen baitituzte.

Gailua: Sistemaren ebaluazioari buruzko lantaldea

Sistemaren ebaluazioari buruzko lantaldea sortzea Gizarte Zerbitzuen Sistemaren Ebaluazio eta Kalitate Agentziaren lehen diseinua egiteko. Lantaldeak ebaluazio sistemaren oinarriak ezarriko ditu (zer ebaluatu, nola ebaluatu, noiz ebaluatu eta zertarako ebaluatu). Ebaluazioa ez da zehapenera bideratu behar, baizik eta sistema osoaren kudeaketa eta ezagutza gaitasunak hobetzera eta handitzera (prestakuntza dimentsioa). Esperientzia pilotu bat izango litzateke Gipuzkoako Lurralde Historikoan, Euskadi osora zabaltzeko asmoarekin.

Emaitza: Sistemaren kalitatea eta kudeaketa gaitasuna hobetzea

Lantaldearen emaitza nagusia gizarte zerbitzuen sistema ebaluatzeko eredu adostu bat eskaintzea da, zerbitzuen kalitatea hobetzera bideratutako ebaluazioa, Pertsonarengan Zentratuta dagoen Arreta paradigmak bideratua. Ebaluazioak

Kalitatea hobetzeko funts bat sortzearekin lotuta egon beharko luke, ebaluazio sisteman sortzen ari diren gomendioak finantzatzeaz arduratuko litzatekeena.

5. Politiken lehentasunak

Politikako gomendioak batera sortzeko elementu nagusietako bat epe laburrean garatzeko ekintzak lehenestea da. Ildo horretan, Think Tank-eko COVID-19a tailerraren eginkizun nagusia

izan da lehentasunak ezartzea gizarte politikak garatzeko, krisi sozio-sanitarioa berriz agertu ez dadin.

1. lehentasuna: Etxez etxeko zerbitzua zabaltzea eta indartzea

Talde operatibo publiko pribatu bat sortzea, eskaera bereziei erantzuteko etxez etxeko zerbitzuen eskaintza ebaluatzeko, berriz diseinatzeko eta zabaltzeko gai izango dena. Etxetzat hartu behar dira egoera jakin batzuk ere: etxebizitza bazterketan dauden pertsonak infraetxeetan eta kalean bizitzea.

Garrantzitsua da etxez etxeko zerbitzuak auzo sareen eta komunitate programen bidez bermatzea. Pandemiaren testuinguruak hurbileko erantzuna, tokiko begirada eta talde mistoen (profesionalak, gizarte zibil antolatua eta erabiltzaileen parte hartzea) parte hartzea eskatzen du.

Etxeko zerbitzuen lehentasunak eta motak identifikatzeko, hauskortasun eta kalteberatasun mapak egin behar dira etxeetan eta egoitzetan. Mapa horiek populazio profilen, eragin mailen eta beharrezko euskarrien karakterizazioan oinarritu behar dute. Kalteberatasun mapen helburua da pertsonei egokitutako plan eta neurrien diseinua eta inplementazioa egitea begirada berdintzailea eta ez ekitatiboa saihestuz. Garrantzitsutzat jotzen da mapak arreta jartzea bai gizarte bazterketako egoeran dauden pertsonengan bai adinekoengan.

2. lehentasuna: Koordinazio soziosanitarioa indartzea

Koordinazio eraginkorrerako mahai bat sortzea, osasun sektorea eta gizarte babesaren sektorea artikulatuko dituena. Mahaiak bi mailatan jardun behar du: maila politikoan eta maila sozialean.

3. lehentasuna: Kontingentzia planak bultzatzea

Kontingentzia planen diseinua eta garapena bultzatzea, hirugarren sektoreko erakundeek eta erakunde sozio-sanitarioek pandemiari aurre egin ahal izateko. Plan horiekin batera, arriskua kudeatzeko prestakuntza programa bat egin behar da, hirugarren sektoreko erakundeetako langile sozio-sanitarioei eta profesionalei zuzendua. Planak osasunaren, eskubideen eta autodeterminazioaren arteko triangelua orekatzeko sortu behar dira.

4. lehentasuna: Teknologia berriak eta arreta ereduak bultzatzea

Pertsona kalteberentzako prestakuntza digitaleko ereduak hedatzea eta sektore sozio-sanitarioarekin lotutako teknologia berriak bultzatzea. Horrez gain, teknologien garapena eta erabilera arreta eredu berri baten euskarri izan behar dira. Teknologia berriak aldaketa oso sakon baten palanka bihur daitezke. Garapen horren elementu gehigarri bat datu pertsonalen babesa bermatzea da.

5. lehentasuna: Zerga sistema ebaluatzea eta diru sarrerak bermatzeko neurriak diseinatzea.

Fiskalitatea ebaluatzeak egiturazko izaera du. Baina epe laburrean aurrera egin behar da fiskalitatearen behin behineko berrikuspenean, sistemarako sarbidetik eta gizarte eskubideen bermetik kanpo dauden pertsonen estaldura handitzeko. Proposamen honek arretaren ereduaren aldaketa bultza lezake, forua egoitzetan ez ezik bizilekuetan jarriz. Fiskalitatearen ebaluazio horri esker, diru sarrerak bermatzeko ezohiko neurriak garatu ahal izango lirateke, krisiek biztanleria kalteberengan duten eragina arintzeko.

6. lehentasuna: Babesteko kontzientziatzea

COVID-19aren krisiari buruzko kontzientzia eta belaunaldien arteko elkartasuna lortzera bideratutako komunikazio kanpaina bat bultzatzea, pandemiari eta haren eraginei buruzko kontzientzia hartzea errazteko.

7. lehentasuna: Gizarte Zerbitzuen Sistemaren Ebaluazio eta Kalitate Agentziaren sorrera bultzatzea

Lan talde bat sortzea Agentzia diseinatzeko, haren ebaluazio eredua eta hari lotutako funtsa zehazteko, ebaluazio sistematik sortzen diren hobekuntza gomendioak bultzatzeko.

6. Ikasitako ikasgaiak

1. IKASGAIA: Osasun ingurunearen eta gizarte politiken koordinazioa bultzatzea

Pandemia baldintzetan (edo antzekoetan), funtsezkoa da osasun ingurunea gizarte babeseko ingurunearekin koordinatzea. Azpisistema bakoitzak bere eskumen espezifikoak ditu, baina erakundeen arteko koordinazioa, lankidetza publiko pribatua eta gizarte koordinazioa (erakunde eta pertsona erabiltzaileak) dira krisia kudeatzeko prozesuaren eta pandemia ondoko sistemaren egonkortzearen gakoak.

Proposamena: osasun sistemaren eta gizarte babeseko sistemaren arteko koordinazio gailu eraginkor bat diseinatzea eta hedatzea, hala nola koordinazio mahai operatibo bat, beherako gorako eredu batean oinarritua, eragile anitzekoa (osasuna, Gizarte Politikako Departamentua, udal maila eta hirugarren sektorea), eta erabakiak hartzeko ahalik eta gaitasun handienarekin. Koordinazio gailuaren barruan sartzen da autokudeatutako taldeak eta lurralde mahaiak integratzea, tokiko ikuspegia eta erabiltzaileen ikuspegia txertatzeko erabakiak hartzerakoan.

2. IKASGAIA: Komunikazio sistema koordinatu bat ezartzea

Pandemia baldintzetan (edo antzekoetan), funtsezkoa da komunikazio sistema arinak izatea, informazio fidagarria, egiazkoa eta koordinatua emateko gai izango direnak. Informazioa garaiz eta ondo antolatuta ematea funtsezkoa da esku hartze eraginkorra egiteko, beldurra eta izua murrizten ditu, segurtasuna eta lasaitasuna ematen du muturreko egoeretan.

Proposamena Komunikazio instituzionaleko protokoloak diseinatzea pandemia baldintzetan (edo antzekoetan), muturreko egoera bati buruzko informazioa homogeneizatzeko eta komunikazio egiazkoa eta egokia eskaintzeko. Herritarrentzako funtsezko mezuak prestatzea, pertsona ahulak eta haien zaintza ingurunea ardatz hartuta. Protokoloan sartzea prozesuak, solaskideak eta informazioa kudeatzeko egitura, komunikabideak, erakundeetako arduradunak, hirugarren sektoreko erakundeak eta osasun erakundeak eta sare sozialetan eragina duten pertsonak entitate komunikatibo bakar batean integratuz.

3. IKASGAIA: Eskubide digitalak bermatzea

Pandemia baldintzetan (edo antzekoetan), funtsezkoa da herritarren osasun segurtasunaren eta datu pertsonalen babesaren arteko oreka zaila bermatzea,

kudeatzeko, datu horiek behar dituzten teknologia berriak garatu edo bultzatzen direnean (hala nola, arakatzeko teknologia mugikorrak, autodiagnostiko epidemiologikoa, etab.). Krisiak

erakutsi du ezen, prebentzio eta jarraipen teknologia eraginkorren izenean, herritarren eskubideak eta datu pertsonalen babeserako eskubideak urra daitezkeela.

Proposamena. Datuak babesteko agentziaren eginkizuna indartzea eta datu pertsonalak babesteko gailu berriak garatzea. Bide osagarriak bultzatzea, hala nola protokolo teknologikoak garatzea (teknologiak kontrolatzen dituzten teknologiak) eta araudia egokitzea eskubide digitalak pandemia baldintzetan edo antzekoetan bermatzeko.

4. IKASGAIA: Etika kodeak berriz eguneratzea esku hartze soziosanitarioan

Pandemia baldintzetan (edo antzekoetan), funtsezkoa da esku hartze soziosanitarioaren eraginkortasuna bermatzea, baina esku hartzeko prozesu horien dimentsio etikoak alde batera utzi gabe, bereziki biztanleria kalteberengan. Kontua da herritarrek babes soziala izateko duten eskubidea bermatzea, baina baita autodeterminazioa izateko eskubidea ere (infantilizazio egoerak saihestea, autodeterminazioaren mugak, eta abar). Gizarte babesaren eta autodeterminazioaren arteko tentsioak ez lituzke eskubideak mugatu beharko, bereziki, pertsona kalteberen edo pandemiak ahuldutako pertsonen kasuan.

Proposamena. Etika Mistoko Batzordea sustatzea (adituak eta erabiltzaileak) eta etika protokoloak diseinatzea pandemia baldintzetan egiten diren esku hartze soziosanitarioetarako. Esku hartze sozio-sanitarioetarako etika protokoloak badaude ere "normaltasun baldintzetan", garrantzitsua da pandemiaren argitan berriz eguneratzea. Adituek eta erabiltzaileek osatutako etika mistoko batzorde batek argi utzi lezake nola esku hartu behar den dimentsio etikoak integratuz eta arreta soziosanitarioa bermatuz pandemia baldintzetan.

5. IKASGAIA: Arretarako eta gizarte zerbitzuetarako eredu berri bat bultzatzea

Pandemiak erakutsi du arreta soziosanitarioaren eredua berriz diseinatu behar dela, baita gizarte zerbitzuekin duen harremana ere. Kasuen eta pertsonen kudeaketan, etxez etxeko zerbitzuen berrikuntzaren sustapenean, egoitzetako berrikuntzan eta zerbitzu publikoen berrikuntzan oinarritutako arreta ereduek berrikuntza instituzional eta sozialeko estrategia globala osa lezakete.

Proposamena. Erakunde, gizarte eta antolaketa berrikuntzako estrategia konbergentea bultzatzea, arreta eredu berri baterantz, zeina pertsona ardatz duen eskubideen, laguntzen eta plangintzaren berrikuntzan oinarritzen baita. Eredu berriak pertsonarengan oinarritutako arreta sustatuko luke, desinstituzionalizazioko eta etxez etxeko/komunitateko arretako estrategiei esker bizi kalitatea sustatuz.

6. IKASGAIA: Egoitzetan antolaketa berrikuntza sustatzea

Pandemiak adinekoen egoitzei eragin die bereziki. Krisiak egoitzetako arreta ereduak, antolaketa ereduak eta esku hartze sozio-sanitarioko ereduak berriz pentsatzeko beharra bultzatu du.

Proposamena. Egoitzei buruzko Hausnarketa Talde bat bultzatzea, adituek, egoitzetako arduradunek eta erabiltzaileek osatua, egoitzen ebaluazio enpirikoan oinarrituta, egoitzek eredu aldaketa bultzatzeko egokitu ditzaketen antolamendu berrikuntzako ereduak proposatzeko.

7. IKASGAIA: Boluntariotza eta auzo sareak birdefinitzea eta bultzatzea

Pandemia baldintzetan (edo antzekoetan) boluntariotzaren indarra eta eraginkortasuna frogatu dira. Garrantzitsua da boluntariotzak komunitatean duen zeregina eta duen funtsezko rola egonkortzea eta berriz definitzea, gizarte babeseko sistema pertsonalizatuenen, hurbilekoenen, prebentiboenen eta anbulatorioenen etorkizunerako.

Proposamena: Lurralde mailan boluntariotzari lotutako politika publiko berri bat eguneratzea eta bultzatzea. Tresna publiko berri bat definitzea/indartzea (Gizalderen antzekoa), gizarte gobernantzan oinarritua eta baliabide gehiagorekin eta esku hartzeko eta prestakuntzarako tresna hobeekin. Kontua da Gipuzkoan boluntariotza indartzea, aitortzea eta legitimatzea. Dagoeneko pilotatuta dauden auzo sareen garapena (hala nola auzo lan, radar, erlauntza) eredu izan daiteke bizilagunen laguntza garatzeko.

8. IKASGAIA: Gizarte politikak ebaluatzeko sistema bat ezartzea

Pandemiak erakutsi du oso garrantzitsua dela lankidetza ebaluazioko sistema bat izatea, pandemiak Gipuzkoako gizarte babeseko sisteman duen inpaktuari aurrea hartzeko, jarraipena egiteko eta hura esploratzeko. Lankidetzako ebaluazio sistemak berekin dakar osasun erakundeak, hirugarren sektoreko erakundeak, Gipuzkoako Foru Aldundiko sailak eta erabiltzaileak ebaluazio sistemaren barruan integratzea.

Proposamena: Lankidetzazko ebaluazio/monitorizazio sistema bat diseinatzea, Gipuzkoako gizarte babeseko sistemarekin lotutako gizarteratze/bazterketa prozesuei, hauskortasun/kalteberatasun prozesuei, inpaktu/prospektiba prozesuei eta epidemiologia prozesuei lotutako politiken eta gizarte zerbitzuen euskarri gisa. Sistemak aukera emango du ahulguneak eremu geografikoen, profil sozio-sanitarioen, arrisku profilen eta beste irizpide batzuen arabera identifikatzeko, ebaluazio eredua garatzeko teknologia berriak erabiliz. ADINBERRIren eginkizuna bultzatzea (Behatokia) ikuspegi sistemikoa duen elkarlaneko ebaluazio sare baten lidergoan.